

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU KURULMASI HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası	: 278
Kabul Tarihi	: 17/7/1963
Yayımlandığı R. Gazete: Tarih	: 24/7/1963 Sayı : 11462
Yayımlandığı Düstur: Tertip	: 5 Cilt: 2 Sayfa : 1699

Kuruluş Amacı

Madde 1. (Değişik: 18/08/1993 - KHK - 498/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 29/6/2005 – 5376/1 md., 08/6/2011 – KHK-635/33 md.) Türkiye'nin rekabet gücünü ve refahını artırmak ve sürekli kılmak için; toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla iş birliği içinde, ulusal öncelikler doğrultusunda bilim ve teknoloji politikaları geliştirmek, bunları gerçekleştirecek alt yapının ve araçların oluşturulmasına katkı sağlamak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini özendirmek, desteklemek, koordine etmek, yürütmek; bilim ve teknoloji kültürünün geliştirilmesinde öncülük yapmak amacıyla, tüzel kişiliğe, idarî ve malî özerkliğe sahip, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıyla ilgili "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu" kurulmuştur. Kurumun kısa adı TÜBİTAK'tır.

(Mülga ikinci fıkra: 08/6/2011 – KHK-635/33 md.)

(Değişik üçüncü fıkra: 29/6/2005 – 5376/1 md.) Kurum, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tâbidir. Kurumun Merkezi Ankara'dadır.

Görev

Madde 2. (Değişik: 18/8/1993 - KHK - 498/2 md.)

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun görevleri şunlardır:

a) (Değişik: 29/6/2005 – 5376/2 md.) Bilimsel ve teknolojik alanlarda, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek, koordine etmek, izlemek, yapmayı özendirmek ve yapmak; bu amaçla program ve projeler geliştirmek;

b) Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikalarının saptanmasında Hükümete yardımcı olmak;"Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu"na sekreteryaya görevi yapmak,

c) (Değişik: 29/6/2005 – 5376/2 md.) Ülkemizin bilim ve teknolojiye, buluş ve yeniliğe dayalı rekabet gücünün yükseltilmesine, ekonomik ve sosyal gelişmesine, ülke güvenliğine, insan ve çevre sağlığına katkı sağlamaya dönük stratejik alanlarda araştırmalar yapmak ve yaptırmak, teknoloji alt yapısını güçlendirmek amacıyla merkezler ve enstitüler kurmak;

d) (Değişik: 29/6/2005 – 5376/2 md.) Kurum bünyesinde araştırma ve geliştirme faaliyetlerini yapan merkezlerde, enstitülerde ve birimlerde geliştirilen teknolojilerin üretimde ve ihtiyaç duyulan alanlarda kullanılmasını, tanıtılmasını veya bunlardan daha kolay yararlanılmasını sağlamak için gerekli ortamları ve yönetim yöntemlerini hazırlamak ve bu teknolojilerin ülke ekonomisine ve sosyal gelişmeye katkıda bulunacak ticari değerlere dönüşmesini sağlamak;

e) (Değişik: 29/6/2005 – 5376/2 md.) Kamu ve özel sektörün teknolojik araştırma ve geliştirme faaliyetlerine etkin ve ağırlıklı olarak katılımını sağlayacak teşvik ve destek sistemlerini geliştirmek ve uygulamak; sanayinin üniversite ve araştırma kurum ve kuruluşları ile iş birliği yapmasını sağlayacak programlar geliştirmek, bu iş birliğinin somut hale dönüşebileceği ortamlar oluşturmak; bu alanlarda girişimciliği desteklemek;

f) Türkiye'nin taraf olacağı bilimsel ve teknolojik yardım ve işbirliği anlaşmalarının hazırlanması ve müzakeresinde Hükümete yardımcı olmak ve bu anlaşmaların izlenme ve uygulanmasında 244 ve 1173 sayılı kanunlar çerçevesinde görev almak;

g) Görev alanına giren faaliyetlerle ilgili yerli ve yabancı araştırma kurumları ve araştırmacılarla her türlü bilimsel ve teknik işbirliği yapmak ve bu kurumlara, gerekirse üye olmak; uluslararası bilimsel ve teknik anlaşmalara Türkiye adına taraf olmak;

h) Görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası kongre, seminer, kollokyum gibi bilimsel toplantıları desteklemek, düzenlemek ve bunlara katılmak;

ı) (Değişik: 29/6/2005 – 5376/2 md.) Ülkemiz genelinde bilim ve teknoloji kültürünün geliştirilmesinde öncülük yapmak; bu amaçla Kurumun ilgi ve faaliyet alanlarında Türkçe ve yabancı dillerde süreli ve süresiz yayınlar yapmak, çoklu ortamlarda doküman ve belge oluşturmak ve bu tür yayınları ve etkinlikleri desteklemek;

i) (Değişik: 29/6/2005 – 5376/2 md.) Dokümantasyon, bilgi sistemleri, bilgi bankaları, veri tabanları, kütüphane ve arşiv gibi bilimsel ve teknolojik destek birimleri kurmak, mevcut ulusal ve uluslararası yapı ve sistemlerle iş birliği yapmak; araştırma ve eğitim kuruluşları arasında araştırma ve eğitim amaçlı elektronik haberleşme hizmeti verecek ağlar kurmak, işletmek ve bu ağların yurt içi ve yurt dışındaki ağlarla bağlantısını sağlamak;

j) Bilim adamlarının, araştırmacıların yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için olanaklar sağlamak; bu amaçla ödüller vermek, öğrenim ve öğrenim sonrasında üstün başarısıyla kendini gösteren gençleri izleyerek onların yetişme ve gelişmelerine yardım etmek ve bu amaçla burslar vermek, yarışmalar düzenlemek ve yayınlar yapmak,

k) (Ek: 29/6/2005 – 5376/2 md.) Bilimsel ve teknolojik gelişmeleri aktarmak, bu alanlardaki yönetsel bilgi ve becerilerin artırılmasına yönelik danışmanlık hizmeti vermek, eğitimler yapmak ve yaptırmak;

l) (Değişik: 29/6/2005 – 5376/2 md.) Yukarıda belirtilen amaçların gerçekleştirilmesi ve görevlerin yerine getirilebilmesi ile ilgili her türlü faaliyetlerde bulunmak ve gerekli parasal desteği sağlamak.

Madde 3. (Değişik: 31/7/2008 - 5798/1 md.)

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu aşağıdaki organ ve birimlerden oluşur:

a) Bilim Kurulu.

b) Başkanlık.

c) Araştırma merkezleri, enstitüler ve benzeri birimler.

d) Kurumun görevlerini yerine getirebilmesi için gerek duyulan bilim parkı, bilim merkezi, müze ve benzeri diğer birimler.

Madde 4. (Mülga: 21/10/1987 - KHK - 294/11 md.; Yeniden düzenleme: 18/8/1993-KHK-498/4 md.; Değişik: 31/7/2008 - 5798/2 md.)

Oniki üye ile Başkandan oluşan Bilim Kurulu, Kurumun en üst karar organıdır. Başkan, Kurumun ve Bilim Kurulunun Başkanıdır. Bilim Kurulunun toplantı ve karar yeter sayısı yedidir. Bilim Kurulu üyelerinin seçilmesi, seçim usulü, üyelerin görev süresi ile Bilim Kurulunun görev ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir.

a) Bilim Kurulu üyelerinin seçilmesi:

1) Bilim Kurulunun altı üyesinin, bilimsel ve teknolojik alanlarda eser, araştırma ve buluşlarıyla temayüz etmiş ve/veya araştırma ve teknoloji yönetimi konusunda yetkinliği olan, bilimsel ve teknolojik sistem, kurum ve birimleri başarı ile kurmuş ve/veya yönetmiş olması gerekir. Bu üyelerden beşi Bilim Kurulu tarafından belirlenen on, biri Yükseköğretim Kurulu Genel Kurulu tarafından belirlenen iki aday arasından Başbakan tarafından seçilir.

2) Bilim Kurulunun üç üyesi, Türkiye Bilimler Akademisinin asli üyeleri arasından, biri fen ve teknik bilimler alanından, biri sosyal ve beşeri bilimler alanından ve biri de sağlık bilimleri alanından olmak üzere, Bilim Kurulu tarafından belirlenen altı aday arasından Başbakan tarafından seçilir.

3) Bilim Kurulunun üç üyesinin, lisans öğreniminden sonra kamu kurum ve kuruluşlarında ve/veya özel sektörde en az on yıl deneyim sahibi olmuş, mesleğinde temayüz etmiş ve üstün nitelikli hizmetleriyle tanınmış olması gerekir. Bu üyelerden biri Bilim Kurulu tarafından belirlenen iki ve ikisi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından belirlenen dört aday arasından Başbakan tarafından seçilir.

4) Başkanın Bilim Kurulu üyeleri arasından atanması halinde, boşalan Bilim Kurulu üyeliği için aynı kontenjandan yukarıda belirlenen usul ve esaslara göre yeni üye seçilir. İstifa, ölüm veya devamsızlık gibi sebeplerle boşalan üyelikler için yukarıdaki esaslara göre yeni üye seçilir.

b) Seçim süreci:

1) Mevcut Bilim Kurulu üyesinin görev süresinin dolmasına en geç iki ay kala veya istifa, ölüm ve devamsızlık gibi sebeplerle üyeliğin boşalması halinde boşalma tarihinden itibaren en geç iki ay içinde yeni üyenin seçilmesi gerekir. Bunun için, eski üyenin bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (3) numaralı alt bentleri gereği Yükseköğretim Kurulu Genel Kurulu veya Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından gösterilen adaylar arasından seçilmiş olması durumunda Başbakan bu kurum ve kuruluşlardan kırkbeş gün içinde boşalan veya boşalacak olan üyelik için belirleyecekleri adayların sunulmasını ister. Üye adaylarının Bilim Kurulu tarafından belirlenmesinin gerektiği hallerde ise Bilim Kurulu üye adaylarını belirleyerek Başbakana sunar. Başbakan boş olan her bir üyelik için önerilen iki aday arasından bir kişiyi Bilim Kurulu üyesi olarak seçer. Bilim Kurulu üyeliği Başbakanın kararı ile kesinleşir.

2) Yükseköğretim Kurulu Genel Kurulu ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından süresi içinde herhangi bir sebeple uygun nitelik veya sayıda aday gösterilmemesi durumunda, Başbakan Bilim Kurulundan, bu kontenjan için öngörülen nitelikleri taşıyan kişiler arasından üye adaylarının belirlenmesini ister.

c) Bilim Kurulu üyelerinin görev süresi:

1) Bilim Kurulu üyelerinin görev süresi dört yıldır. Üyeliği sona eren üye, ancak dört yıllık bir dönem daha seçilebilir.

2) Bilim Kurulunun olağan toplantılarına yıl içinde toplam altı kere veya üst üste üç kere kabul edilebilir mazereti olmaksızın katılmayan üyelerin üyelikleri, Bilim Kurulu kararıyla düşer. Bu üyelerden boşalan üyelikler bu maddede belirtilen usullere göre yenilenir. Bu suretle seçilen üyenin görev süresi de dört yıldır.

d) Bilim Kurulunun görev ve yetkileri:

1) Hükümetin, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun ve kalkınma planlarının belirleyeceği hedef, ilke ve politikalar doğrultusunda, Kurumun çalışma ilke, program ve politikaları ile öncelikli alanları belirlemek.

2) 3 üncü maddenin (c) ve (d) bentlerinde belirtilen birimler ile Başkanlık birimlerini kurmak, kaldırmak ve Kurum organizasyon şemasını onaylamak.

3) Kurumun personel kadroları, ücret cetvelleri ile personel performans değerlendirme kriterlerini, bu değerlendirmeler kapsamında yapılacak ödemeleri ile iş tanımlarını ve göreve karşılık gelen pozisyonları Başkanlığın önerisi üzerine görüşerek karara bağlamak.

4) Başkanın teklifi üzerine Genel Sekreter ile merkez ve enstitü başkan ve müdürlerini atamak.

5) Kurumun yıllık çalışma programı ve bütçe teklifini onaylamak.

6) Kuruma ve proje yönetimine ilişkin yönetmelikleri ve esasları hazırlamak, değiştirmek, kaldırmak veya onaylamak.

7) Kurumun yurt içinde ve yurt dışındaki ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlara mevzuat hükümleri çerçevesinde üye olması için karar almak.

8) Kuruma taşınmaz alınması veya Kurum taşınmazlarının satılmasına karar vermek.

9) Kurumun görevlerini yerine getirmesi için yürüteceği faaliyetler sırasında, yapacağı ücret, telif, işleme ücreti, huzur hakkı ve benzeri ödemelerin tutar veya üst limitlerini belirlemek.

10) Kurum ile diğer kamu kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişiler arasında çıkan ihtilafların hukuki anlaşma veya sözleşme değişikliği ile neticelendirilmesinde karar vermek; tutarı beşbin Yeni Türk Lirasına kadar (beşbin Yeni Türk Lirası dahil) olmak üzere, maddi veya hukuki nedenlerle kovuşturulmasında, yüksek mahkeme ve mercilerde incelenmesini istemekte yarar bulunmayan açılacak veya açılmış olan dava, icra ve benzeri takiplerden vazgeçmeye, bir hakkın tanınmasına, menfaatin terkinine, uygun ödemeye karar vermek.

11) Bu Kanun ve diğer mevzuat hükümleriyle kendisine verilen işleri yapmak.

Bilim Kurulu bu maddenin birinci fıkrasının (d) bendinin (2), (3), (6) ve (7) numaralı alt bentlerindeki yetkilerini, sınırlarını açıkça belirtmek suretiyle Başkana devredebilir.

Bilim Kurulunun çalışma usul ve esasları Kurumca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Madde 5. (Değişik: 31/7/2008 - 5798/3 md.)

Başkanlık, Başkan ve Bilim Kurulunun belirleyeceği sayıda Başkan Yardımcısı ile Genel Sekreterden oluşur.

Bilim Kurulu, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen nitelikleri taşıyan kişiler arasından biri Bilim Kurulu dışından olmak üzere iki başkan adayı belirleyerek Başbakanı sunar. Başbakan bu adaylardan birini seçerek Başkan olarak atanmak üzere Cumhurbaşkanına teklif eder ve bu aday Cumhurbaşkanlığı tarafından Başkan olarak atanır. Görev süresi dolacak olan Başkanın ikinci bir dönem için daha Bilim Kurulu tarafından aday gösterilmesi durumunda, diğer adayın Bilim Kurulu üyelerinin dışından gösterilmesi gerekir.

Başkan atama süreci, Başkanın görev süresinin dolmasına en geç iki ay kala veya herhangi bir sebeple bu görevin boşalma tarihinden itibaren en geç iki ay içinde tamamlanır. Bilim Kurulunun herhangi bir nedenle süresinde aday belirlememesi halinde Başbakan gerekli şartları taşıyanlar arasından iki Başkan adayını belirleyerek Cumhurbaşkanına sunar ve bu adaylardan biri Cumhurbaşkanlığı tarafından Başkan olarak atanır.

Başkanın görev süresi dört yıldır ve en çok iki dönem bu göreve seçilebilir. Başkanın Bilim Kurulu üyeleri arasından atanması durumunda, Başkanın Bilim Kurulu üyeliğinde geçen süre, görev süresinin tespitinde dikkate alınmaz.

Başkanın geçici olarak görevi başında bulunmadığı zamanlarda, görevlendireceği Bilim Kurulu üyelerinden biri Başkanlığa vekâlet eder. Başkanlık görevinde boşalma olması halinde yeni başkan atanıncaya kadar, Bilim Kurulu kendi üyelerinden birini Bilim Kurulu ve Kurum Başkan Vekili olarak görevlendirir.

Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Kurumu temsil etmek.
- b) Bilim Kuruluna Başkanlık etmek.
- c) Bilim Kurulunun belirlediği ilke, usul ve öncelikler doğrultusunda Kurumu yönetmek.
- d) Kurum personelini atamak.
- e) Bilim Kuruluna sunulmak üzere Kurumun yıllık çalışma raporu, araştırma ve iş programı ile bütçesini hazırlamak.
- f) Yurt içinden ve yurt dışından yardım ve bağışları kabul etmek.
- g) Kurumun burs ve süreli yayınlarına karar vermek.
- h) Bilim Kurulunun görev ve yetkileri arasında sayılmayan işler ile Bilim Kurulu tarafından kendisine yetki verilen işleri yapmak.
- ı) Bu Kanun ve diğer mevzuat hükümleriyle kendisine verilen işleri yapmak.

Başkan, bu maddede belirtilen görevlerini yetkilendireceği kişi veya kişiler eliyle yerine getirebilir.

Başkan Yardımcıları, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen niteliklere sahip kişiler veya Bilim Kurulu üyeleri arasından, Başkana yardımcı olmak üzere Başkanın önerisi ile Başbakan tarafından atanır. Başkan Yardımcıları, Başkan tarafından verilen görevleri yapmakla yükümlüdürler.

Genel Sekreter, Kurumun idari ve mali işleri ile diğer destek hizmetlerinin yürütülmesiyle görevli olmak üzere, Devlet memuriyetine atanabilme genel şartlarına sahip, en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş ve en az on yıl kamu görevi yapmış kişiler arasından Başkanın teklifi ve Bilim Kurulunun kararı ile atanır.

Madde 6. (Mülga: 31/7/2008 - 5798/10 md.)

Madde 7. (Değişik: 18/8/1993 - KHK - 498/7 md.)

(Değişik birinci fıkra: 31/7/2008 - 5798/4 md.) Kurum bünyesinde 3 üncü maddenin (c) ve (d) bentlerinde belirtilen birimlerin kurulması Başkanın önerisi üzerine Bilim Kurulu kararıyla gerçekleşir. Bu birimlerin organizasyon şemaları ve ana faaliyet alanları Bilim Kurulunca belirlenir.

Merkez ve enstitülerin görevleri faaliyet alanlarına bağlı olarak yönetmeliklerle belirlenir.

Kurum dışına verilen hizmetlerin ücreti ilgili Merkez ve Enstitülerce saptanır. Bu tür hizmet karşılığı sağlanan gelirin % 40'ı milli bir bankada açılacak bir hesapta toplanır, bu miktardan projelerde görevli personele ne oranda ve hangi usul ve esaslara göre ödeme yapılacağı bir yönetmelikle saptanır.

Madde 8. (Mülga: 18/8/1993 - KHK - 498/10 md.; Yeniden düzenleme: 29/6/2005 - 5376/5 md.)

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını da içeren stratejik planı, Başkanlıkça en az üçer yıllık dönemler itibarıyla hazırlanır ve Bilim Kurulunca onaylanır. Stratejik planlar, Başkanlığın önerisi ile Bilim Kurulunca en az yılda bir kere gözden geçirilerek güncellenir.

Bilim Kurulu, Kurumun faaliyet sonuçlarını, belirlenen politika, strateji ve hedefler doğrultusunda izler, değerlendirir ve beklenen performansın sağlanmadığı alanlar için gerekli önlemleri alır.

Mali Hükümler

Madde 9. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun gelir kaynakları şunlardır:

- a) (Değişik: 31/7/2008 - 5798/5 md.) Her yıl genel bütçeden aktarılacak tutar,
- b) Kuruma yapılacak her türlü yardımlar, bağışlar ve vasiyetler,
- c) (Değişik: 21/10/1987 - KHK - 294/8 md.) Kurum dışına verilecek hizmetler karşılığında alınacak olan paraların % 60'ı (Bu ücretlerin bağlı olacağı esaslar bir yönetmelikle belirlenir.)
- d) (Değişik: 31/7/2008 - 5798/5 md.) Yayımlar ve diğer faaliyet gelirleri,
- e) Kuruma ait taşınır veya taşınmaz malların gelirleri,
- f) (Ek: 21/10/1987 - KHK - 294/8 md.) Danışma hizmeti karşılığı elde edilecek gelirler.
- g) (Ek: 29/6/2005 - 5376/6 md.) İşletme ve şirketler ile diğer birimlerden aktarılan gelirler,
- h) (Ek: 29/6/2005 - 5376/6 md.) Buluşlardan doğan haklara ilişkin gelirler.

Bu gelirlerden hesap yılı sonuna kadar harcanamayan paralar kurumun ertesi yıl gelir hesabına aktarılır.

(**Ek üçüncü fıkrası:** 31/7/2008 - 5798/5 md.) Aşağıda belirtilen konulara ilişkin olarak Kurum Başkanının onayı ile süresi dört yılı geçmemek üzere gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişilebilir:

a) Kurum tarafından yürütülen ve desteklenen proje ve programlar için zorunlu olan ve toplam maliyetinin % 75'ini geçmemek üzere yapılan mal ve hizmet alımları.

b) Fikri ve sınai hak alımları ile fikri ve sınai mülkiyet haklarının ulusal ve uluslararası kuruluşlar nezdinde tesciline yönelik vekillik hizmetlerinin temini.

(**Ek dördüncü fıkrası:** 31/7/2008 - 5798/5 md.) Araştırma, geliştirme, teknoloji ve yenilik projeleri için gerekli olan ve yurt dışından temini zorunlu bulunan malların temini ile ilgili olarak, yüklenicilerin akreditif karşılığı kredi şeklindeki ödemeleri kabul etmemeleri halinde imzalanan sözleşmelerde ön ödeme yapılacağı yönünde hüküm bulunması kaydıyla, ilgili birimlerin yönetim kurullarının onayı alınarak teminat alınmaksızın yüklenme tutarına kadar bütçe dışı ön ödeme yapılabilir.

Madde 10. (Değişik: 31/7/2008 - 5798/6 md.)

Sermayesinin yarısından fazlası Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna ait olan şirketler Yüksek Denetleme Kurulu tarafından denetlenir.

Bilim Kurulu tarafından görüşülerek karara bağlanan kadrolara ilk defa verilecek açıktan atama izinleri hariç olmak üzere, Kurum hakkında 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanmaz.

Kurum tarafından hazırlanacak yönetmelik ve benzeri düzenleyici işlemlerden Bilim Kurulu kararı ile yürürlüğe girenler için diğer kurum ve kuruluşların görüşünün alınması gerekmez.

Madde 11. (Mülga: 31/7/2008 - 5798/10 md.)

Madde 12. (Mülga: 31/7/2008 - 5798/10 md.)

Madde 13. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna yapılacak her türlü bağışlar, vasiyetler ve yardımlar vergi, resim ve harclardan muaftır. Gelir veya Kurumlar Vergisine bağlı mükellefler tarafından bu kuruma makbuz karşılığında yapılacak para bağışları yıllık bildiri ile bildirilecek gelirlerden ve Kurum kazancından indirilir.

Madde 14. (Değişik: 31/7/2008 - 5798/7 md.)

Kurum;

a) Her türlü eşya ve binek araçları hariç her türlü aracın, Türkiye'ye sokulmasında her çeşit ithalat sınırlamalarının dışında bırakıldığı gibi, gümrük vergisi ile özel idare ve belediyelere ait her türlü vergi, harç, fon ve zamlardan, her türlü geçici depolama, antrepo ve ardiye ücretlerinden ve ithal esnasında alınan diğer bütün vergi, harç ve ücretlerden,

b) Her türlü tesislerinin yapımı ve işletilmesinden dolayı belediyeye ödenmesi gereken her türlü vergi, harç, harcamalara katılma paylarından ve benzeri yükümlülüklerden,

c) Taraf olduğu dava, icra ve benzeri takiplerde 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununda sayılan yargı harçlarından,

d) İhaleleri, ilanları, mukaveleleri ve başka evrak ve belgeleri Devlete ve belediyelere ait her türlü harçlardan, muaftır.

Kurum tarafından yürütülen araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılmak üzere ithal edilen makine, alet, cihaz, ecza, malzeme ve yayınlar ile bağış yoluyla yurt dışından gelen aynı cins malzemeler gümrük vergisi ile buna bağlı vergi, resim, fon ve harçlar dâhil olmak üzere her türlü vergi ve harçtan muaftır.

Madde 15. 9 uncu maddenin b, c, d fıkralarındaki Gelirler, Gelir ve Kurumlar vergileri ile bu vergiler yerine kaim olacak diğer vergilerden, Kurumun her türlü tesis, bina ve arazisi, bina ve arazi vergilerinden muaftır.

Çeşitli Hükümler

Madde 16. (Mülga: 21/10/1987 - KHK-294/11 md.; Yeniden düzenleme: 31/7/2008-5798/8 md.)

Kurum tarafından yürütülen dış destekli projelere ilişkin faturalı olarak veya ön ödeme alınması suretiyle tahsil edilen tutarlar, Kurum bütçesine gelir ve ödenek kaydedilir. Kaydedilen bu tutarlar ile Kurum tarafından desteklenen araştırma ve geliştirme projeleri ile diğer projeler için tahsis edilen kaynaklardan Kurumun uygun göreceği projelere ilişkin tutarlar, Kurum bütçesine gider kaydedilmek suretiyle proje yürütücüsü kamu kurum ve kuruluşları (bu Kanunun 2 nci maddesinin (c) bendi gereği kurulan merkez ve enstitüler dâhil) ile gerçek ve tüzel kişilerin hesaplarına aktarılır. Bu şekilde kaynak aktarılan proje yürütücüsünün 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ve bu idarelerde görevli kişilerden olması halinde, aktarılan tutarlar ilgili idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin açılacak özel hesaplarda izlenir. Bu kapsamda yapılan harcamalar 5018 sayılı Kanuna göre denetlenir.

Kurum tarafından desteklenen projelerde, proje süresiyle sınırlı olmak kaydıyla proje kapsamında ve projeye ilişkin hizmetlerde görev alan kamu kurum veya kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında bulunanlara, kadro veya pozisyonlarına bağlı olarak bir ayda ödenmekte olan tutarın yüzde 75'ini geçmemek kaydıyla proje sözleşmesinde belirlenen tutarlar üzerinden proje teşvik ikramiyesi ödenebilir. Bu ödeme, bir kişinin aynı anda birden fazla projede yürütücü olarak görevli olması durumunda en fazla iki, araştırmacı ve diğer personel olması durumunda ise en fazla dört proje için yapılır ve buna ilişkin esas ve usuller Bilim Kurulu tarafından belirlenir. Bu projelerde görev alan diğer proje personeline ve hizmetinden yararlanılacak diğer kişilere proje sözleşmesinde belirlenen tutarlar üzerinden ücret ödenir.

Kurum tarafından desteklenen projeler ile Kurum tarafından yürütülen dış destekli projeler için ön ödeme yapılabilir.

Kurum tarafından desteklenen projeler ile Kurum tarafından yürütülen dış destekli projelerde, üzerinde proje yürütülen ve söz konusu projenin asli unsurunu teşkil eden taşıtlar hakkında 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununun 9 uncu ve 10 uncu maddeleri uygulanmaz.

Kurumun görevlerini yerine getirebilmesi amacıyla desteklenen proje ve faaliyetler için öngörülen yılları bütçe ödeneklerinin ilgili tertiplerinde yer alan ödenekten harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesinin ilgili tertiplerine devren ödenek kaydedilir.

Bu maddenin birinci fıkrasına göre aktarılacak tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi ve bu madde kapsamında yapılacak ön ödemelere ilişkin esas ve usuller ile Kurumun bütçe ödeneklerinin kullanılması, tertipler arasında aktarma yapılması ve diğer bütçe işlemlerinin gerçekleştirilmesinde uygulanacak esas ve usuller, Maliye Bakanlığının görüşü doğrultusunda Kurum tarafından belirlenir.

Madde 17. (Değişik birinci fıkra: 31/7/2008-5798/9 md.) Kurumun Başkanı, danışmanları, araştırmacıları, yöneticileri ve her türlü personeli özel hukuk hükümlerine tabi olup bu kişiler hakkında 3/7/1939 tarihli ve 3659 sayılı Kanun ile açıkça hüküm konulmadıkça bunun yerine geçecek kanun hükümleri uygulanmaz.

(**Ek fıkra:** 21/10/1987 - KHK 294/9 md.; Değişik ikinci fıkra: 31/7/2008-5798/9 md.) Kurum ihtiyaca uygun kuruluş ve kadro statülerinin düzenlenmesinde serbesttir. Diğer kanunlardaki düzenleme ve kısıtlamalara tabi olunmaksızın, toplu iş sözleşmesi kapsamında bulunanlar dışındaki Kurum personeline ödenecek aylık net ücret, toplu iş sözleşmesi kapsamındaki personele ödenen ve Bilim Kurulu tarafından referans olarak belirlenen göreve karşılık gelen pozisyona yapılan ödemelerin iki katını; bu Kanunun 19 uncu maddesi uyarınca Kurumda görevlendirilen kişilere yapılacak aylık net ödeme ise toplu iş sözleşmesi kapsamındaki personele ödenen ve Bilim Kurulu tarafından referans olarak belirlenen göreve karşılık gelen pozisyona yapılan ödemeleri geçmemek üzere Bilim Kurulu tarafından belirlenir. Kurumda görevlendirilecek hakem, izleyici, panelist, kurul ve komite üyeleri ile benzeri kişilere yapılacak net ödeme tutarı ise 40.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu elde edilecek tutarı ve bir ayda yapılacak toplam net ödeme için 60.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu elde edilecek tutarı geçmemek üzere, diğer kanunlardaki düzenleme ve kısıtlamalara tabi olmaksızın Bilim Kurulunca belirlenir ve doğrudan ilgililerine ödenir. Bilim Kurulu bu madde uyarınca yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye, ücretin bir kısmını performansa bağlamaya yetkilidir.

Madde 18. (Değişik: 18/8/1993 - KHK - 498/8 md.)

Bilim Kurulu Üyelerine verilecek ücretler, halen kamu kurumlarında çalışanların kurumlarındaki her türlü hakları, emekli statüsündekilerin emekli maaş ve makam tazminatları saklı kalmak kaydıyla, başkanın teklifi üzerine Başbakan tarafından belirlenir.

Madde 19. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu anlaşmalı araştırmacı ve danışman kullanabilir. Daimi veya anlaşmalı araştırmacılar ve danışmanlar yabancılar arasından da seçilebilirler.

Anlaşmalı araştırmacılar ve danışmanlar üniversiteler genel ve katma bütçeli dairelerle özel idare ve belediyeler ve 3659 sayılı kanuna bağlı kurumların mensupları arasından da seçilebilirler. Bu takdirde, bunların esas görevlerine ait bütün haklar saklı kalır ve her türlü tazminatlarına hanel gelmez. Kullanılma yolları ve anlaşmalarına göre verilecek ücretler Kurumca tesbit edilir. Ücretlerin verilmesinde 7244 sayılı kanunun üçüncü maddesi hükmü uygulanmaz.

Madde 20. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna ait mallar Devlet malı hükmündedir. Bunları çalışanlar, ihtilas edenler, zimmetine geçirenler ve her ne yoldan olursa olsun kötüye kullananlar hakkında Devlet mallarına karşı işlenen bu çeşit suçlara ait ceza kovuşturması yapılır.

Madde 21. (Değişik: 29/6/2005 – 5376/7 md.)

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu tarafından yürütülen projelerin gerçekleştirilmesi sırasında ortaya çıkan eser, buluş, endüstriyel tasarım, entegre devre topoğrafyaları ve teknik bilgi gibi her türlü fikrî ürün üzerindeki haklar Kuruma aittir.

Kurumun taraf olduğu sözleşmelere dayanarak yürütülen projelerin gerçekleştirilmesi sırasında ortaya çıkması muhtemel fikrî ürünler üzerindeki haklar sözleşmeyle düzenlenir.

Kurum, elde edilen patent ve buluşlar ile ilgili olarak üretim ve satış yapabilir.

Kuruma ait fikrî hakların ekonomik olarak değerlendirilmesi sonucunda elde edilecek gelirin en fazla yüzde ellisi yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde fikrî ürün sahibine verilir.

Madde 22. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, araştırma ve inceleme konuları için gerekli gördüğü bilgileri her türlü

kamu idare ve kurumlarından doğrudan doğruya istemeye yetkilidir. Kendilerinden bilgi istenen her türlü kamu idare ve kurumları bu bilgileri mümkün olan en kısa zamanda vermekle yükümlüdürler. Bu yoldan sağlanan bilgilerden sır mahiyetinde olanların gizliliğine riayet edilir.

Madde 23. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu yapacağı araştırma ve incelemeler için hiçbir ilmühaber, ruhsatname veya imtiyaz almak zorunluğunda değildir.

Ek Madde 1. (Ek: 18/8/1993 - KHK - 498/9 md.)

278 sayılı Kanunda ve çeşitli mevzuatta geçen "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Yönetim Kurulu" ve "Yönetim Kurulu" deyimleri, "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Bilim Kurulu" ve "Bilim Kurulu"; olarak değiştirilmiştir.

Ek Madde 2. (Ek: 18/8/1993 - KHK - 498/9 md.)

Kamu kurum ve kuruluşlarınca sağlanan tüm burslardan doğan zorunlu hizmet yükümlülükleri, yükümlünün istemi, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun talebi ve yükümlünün bağlı olduğu Bakanın onayı ile Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna devredilebilir.

Ek Madde 3 (Ek: 17/9/2004-5234/25 md.)

Bu Kanun ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa göre görevlendirileceklerin asli görevlerine ait aylık, ücret, ödenek, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî ve sosyal hakları ödenmeye devam olunur. Bunlara Kurumca ödenecek ücretler, 2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin son fıkrasında yer alan sınırlamaya tâbi olmaksızın, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi en yüksek Devlet memuruna her ne ad altında olursa olsun fiilen yapılan malî ve sosyal hak niteliğindeki her türlü ödemeler dahil bulunacak toplamının altı aylık net ortalamasını geçmemek üzere Başbakanca tespit olunur.

Ek Madde 4. (Ek: 29/6/2005 – 5376/8 md.)

17.7.1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunda geçen "Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu" ibareleri "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu" şeklinde değiştirilmiştir. Bu Kanun ile diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelelerde "Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu"na yapılan atıflar "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu" na yapılmış sayılır.

Geçici Madde 1. Dördüncü madde gereğince Bilim Kurulunun ilk kuruluşu aşağıdaki şekilde yapılır.

Başbakan bir defaya mahsus olmak üzere, dördüncü maddenin (a) fıkrasındaki özelliklere uygun olarak, üniversiteler tarafından, üniversite içinden veya dışından gösterilecek üçer aday ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tesbit edilecek üç aday ve Milli Savunma, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım, Tarım, Sanayi Bakanlıkları tarafından tesbit edilecek birer aday arasından beş üye seçer. Bu seçilen üyeler dördüncü maddenin (a) fıkrasında gösterilen özellikleri taşımak şartıyla ve gizli oyla geri kalan üyeleri seçerler.

Geçici Madde 2. Bilim Kurulunun ilk kuruluşunu takip eden ikinci yıl sonunda bir defaya mahsus olmak üzere ad çekme yolu ile ayrılacak beş üyenin yerine Kurumun geri kalan üyeleri tarafından yeniden beş üye seçilir.

Geçici Madde 3. (Ek:10/12/2003 – 5016/1 md.; Mülga: 29/6/2005 – 5376/10 md.)

Geçici Madde 4. (Ek: 29/6/2005 – 5376/9 md.; Mülga: 31/7/2008 - 5798/10 md.)

Geçici Madde 5. (Ek: 29/6/2005 – 5376/9 md.; Mülga: 31/7/2008 - 5798/10 md.)

Geçici Madde 6. (Ek: 29/6/2005 – 5376/9 md.)

Bu Kanunun öngördüğü yönetmelikler çıkarılıncaya kadar mevcut yönetmelik ve esasların bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 7. (Ek: 31/7/2008 - 5798/11 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Bilim Kurulu üyesi olan kişiler, dört yıl için yeniden atanmış sayılır. Ancak, bunların Bilim Kurulu üyeliğinde geçen toplam görev süresinin bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen sekiz yıllık süreyi aşması halinde, sürenin dolduğu tarih itibarıyla üyelikleri kendiliğinden sona erer. Kanunun yayımı tarihinden itibaren dört yıl içerisinde, Bilim Kurulu üyeliğinde her ne suretle olursa olsun boşalma olması durumunda, yeni üye seçimi 4 üncü maddeye göre yapılır. Yeni üyenin hangi kontenjandan seçileceğine, eski üyenin kontenjanı dikkate alınarak Bilim Kurulu tarafından karar verilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesini takip eden onbeş gün içinde, Bilim Kurulu biri Bilim Kurulu dışından olmak üzere iki başkan adayı belirleyerek Başbakanı sunar. Başbakan bu adaylardan birini seçerek Başkan olarak atanmak üzere Cumhurbaşkanına sunar; bu aday Cumhurbaşkanı tarafından dört yıllık bir süre için Başkan olarak atanır.

Geçici Madde 8. (Ek: 31/7/2008 - 5798/11 md.)

Kurumun 2006 yılından öncesine ait hesaplarının denetimi ile Bilim Kurulu ve Başkanın ibrasına yönelik işlemler, mülga 11 inci ve 12 nci maddeler çerçevesinde 31/12/2008 tarihine kadar tamamlanır.

Geçici Madde 9. (Ek: 31/7/2008 - 5798/11 md.)

4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddesine göre Kurumda görevlendirilmiş olup, aynı maddenin son fıkrasındaki ikinci görev aylığı limitini aşan ödemelerden yararlananlar, ödemelerin yapılmasında ita amirliği yetkisini kullananlar ile ödemelerin yapılmasında yetki kullanan diğer kişiler yapılan fazla ödemelerden sorumlu tutulmazlar ve bunlar hakkında herhangi bir işlem yapılmaz. Bu kişiler hakkında bu Kanunun yayımı tarihinden önce açılmış olan davalar, kanun yollarına başvuru olanlar dâhil işlemde kaldırılır. Kesinleşmiş kararlar bu Kanunun yayımı tarihinden sonra infaz edilmez.

Bu Kanunun yayımından önce fazla ödemeye konu olduğu için iade edilen tutarlar, ilgililerinin başvurusu halinde aynen iade edilir. Bu ödemeler için hiçbir faiz talep edilmez.

Geçici Madde 10. (Ek: 31/7/2008 - 5798/11 md.)

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce Bilim Kurulu tarafından görüşülerek karara bağlanan ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine uygun olarak açıktan atama izni alınmış kadrolara yapılacak atamalar için ayrıca açıktan atama izni aranmaz.

Madde 24. Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 25. Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.